

VINT ANYS D'ANIMACIÓ A L'INSTITUT SALVADOR SEGUÍ

SORA, Jordi (coord.); ANDREU,
Rosa; DÍAZ, Jorge; GALLIFA,
Pilar; GINER, Eli

La vintena promoció d'animadores i animadors formats a l'Institut Salvador Seguí de Barcelona acabava els seus estudis el juny de 2020. Naturalment, la pandèmia COVID-19 no ens va deixar celebrar aquella fita com es mereix. Un institut públic, actualment l'únic de la ciutat on s'imparteix aquest cicle formatiu, que té en les moltes professionals escampades per diversos serveis i equipaments del municipi i d'altres comarques l'exemplificació més clara de la qualitat i encert d'aquests anys. Ho celebrem amb ells i reivindiquem alhora, tot fent algunes apostes de futur per millorar encara més la formació d'aquestes tècniques superiors en transformació social i cultural.

La història d'un centre docent s'escriu en el dia a dia: petites fites que es van assolint amb el compromís del seu professorat. L'Animació al Salvador Seguí, en aquests anys vint anys, és farcida de bones pràctiques i projectes innovadors que s'han anat succeint. **Va ser el primer centre a plantejar una col·laboració estable entre l'alumnat del cicle i la Coordinació d'Activitats del mateix Institut:** un gran centre de referència de la formació professional de tres famílies professionals diferents i amb més de 1000 alumnes a partir de setze anys. La seva

implicació activa en la vida quotidiana; l'organització de les festes del calendari popular i tradicional; i la dinamització de l'assemblea de delegades i delegats; així com un incipient programa d'orientació escolar i professional en van ser les principals fites. **La cultura i la participació com a engranatge de vinculació comunitària.**

L'experiència va ser molt reeixida i fins i tot es va poder completar amb la contracció a temps parcial d'una animadora que feia equip amb la Coordinació. Es va presentar en un parell de publicacions i en diversos espais d'intercanvi d'experiències, com per exemple el Congrés Iberoamericà d'Animació Sociocultural del 2008, i l'Administració sempre va expressar el seu interès per escampar l'experiència per la xarxa educativa. Malauradament, la primera crisi econòmica va anar fent perdent possibilitats a la idea. En l'actualitat, ni tan sols l'Institut Salvador Seguí disposa d'aquesta figura professional.

També durant aquella primera dècada, el cicle va ser el primer a organitzar **estades de formació Erasmus**. Un total de vuit: els primers anys a Florència, després a Gènova i els últims cursos a Porto. En aquella època es tractava de viatges de grup, no com el model actual individual, i això permetia l'alumnat el contacte amb realitats culturals i socials prou pròximes a la nostra idiosincràsia, però diverses en els plantejaments tècnics i models de l'animació. **La diversitat com a font de riquesa col·lectiva.**

El coneixement de la realitat, fent sortides fora de l'aula, sempre ha estat un dels punts forts de l'organització curricular del centre. Centres cívics, casals de barri, ludoteques, casals infantils, centres de joves... Molt sovint coincidint amb exalumnes que hi treballen i que poden explicar-nos de primera mà en què consisteix la seva feina. De la ciutat i més enllà, perquè el context català és farcit de bones experiències interessants de conèixer. Amb diferència són els estudis que més hores dediquen a aquest tipus de visites. I serveixen, sobretot, per a un objectiu pedagògic cabdal: **l'emmirallament de les joves en formació en altres que, com elles, van fer l'opció de dedicar-se a aquesta feina.**

Aquesta tasca sempre s'ha completat amb **xerrades, debats, trobades, taules rodones, etc. de professionals de diversos àmbits** que han visitat les aules del cicle per explicar les seves experiències. En dues ocasions, en aquest àmbit, hem estat els organitzadors de la Jornada anual d'Animació dels Instituts de Catalunya. El nostre alumnat rep formació específica per part d'experts qualificats sobre orientació sexual i identitat de gènere; teatre social; prevenció de la violència contra infants i adolescents; per a la igualtat efectiva entre homes i dones; sobre islamofòbia; animació en la tercera edat; i molts altres aspectes. Una acció de les més importants dels darrers cursos va ser la Jornada organitzada per a la formació del professorat i l'alumnat de l'Institut amb el títol: "La participació com a eina de transformació social". Perquè sempre hem entès **l'animació com a espai educatiu transversal.**

Per això ha resultat del tot vital en la formació de les alumnes i els alumnes del centre la seva implicació en diversos projectes, amb els quals posen en acció els aprenentatges dels diferents mòduls: des d'aquelles festes populars i tradicionals que continuen dinamitzant; la campanya de captació del Banc de Sang i Teixits; l'organització de la setmana cultural, amb tallers d'oci i càpsules culturals; i antigament la coordinació de la revista del centre i de la ràdio. Experiències totes elles que van variant durant els cursos, però que formen part del **model d'ensenyament vivencial que defensem**.

Quan va arribar el canvi curricular de LOGSE a LOE vam veure l'oportunitat d'introduir un parell de canvis significatius en els processos d'ensenyament i d'aprenentatge del cicle. El primer té a veure amb la compactació d'activitats des de diversos mòduls formatius per donar resposta a les necessitats de les qualificacions professionals que se'n deriven de la nova organització. Tres han estat els projectes més reeixits durant aquest temps:

- El SIOJ (Servei d'Informació i Orientació Juvenil). Un punt d'informació juvenil que l'alumnat gestiona en favor de la resta d'alumnat del centre. L'alumnat d'Animació fan d'informadors i orientadors dels més de 1400 alumnes que té l'Institut. Amb tan bona acollida i repercussió que hem aconseguit quedar integrats a la Xarxa de la Ciutat de Barcelona i en

coordinació amb el Punt de referència del barri. El SIOJ és un projecte actiu i dinàmic que l'alumnat fa cada curs a partir de les seves propostes, idees i implicació. Mai dos anys són iguals perquè el grup d'alumnes és diferent. Tanmateix ens enriqueix de les experiències i iniciatives engegades per totes elles. Atenció presencial, en línia, blog, xarxes socials, dinamització d'activitats, podcasts, webs, informadores de grup, pij, jip, xarxa, joventut... són paraules que acompanyen al SIOJ. Aprenem-fent i fent-aprenem, acompanyats per la Coordinació d'Orientació, la Coordinació d'Activitats i per la Xarxa de Punts d'Informació Juvenil de Barcelona.

- **L'organització d'unes colònies anuals de dos dies** (que enguany, per causa de la pandèmia, s'han reconvertit en un Casal d'estiu de matins) on l'alumnat planifica, organitza, gestiona, dinamitza i avalua un projecte de lleure educatiu dirigit a la infància i la joventut i desenvolupa les competències pròpies del perfil professional de **Director/a** d'activitats d'educació en el lleure infantil i juvenil.

- **La participació en la dinamització comunitària** de l'entorn a partir de la col·laboració amb les xarxes comunitàries existents, les entitats de l'entorn i les diferents accions que s'hi duen a terme (Pla de Barris de la Verneda i la Pau, Pla Comunitari de la Verneda i la Pau, Taules de sector, Casals de Barri. món associatiu, etc.) per a la realització de projectes d'intervenció comunitària. Aquesta participació té dos objectius: la formació competencial de l'alumnat en la qualificació professional de **Dinamització comunitària** i la potenciació de l'institut com un agent comunitari.

- **L'organització de vetllades turístiques** en diversos càmpings i hotels, en coordinació amb els equips d'animació d'aquells establiments. El disseny de les activitats d'ensenyament-aprenentatge relacionades amb aquestes vetllades, evolucionen a mesura que recollim les valoracions de l'alumnat i de les persones responsables dels departaments d'animació dels establiments turístics amb els que treballem. Aquesta evolució té com a fil conductor el [*Codi ètic mundial per al turisme*](#) elaborat per l'*Organització Mundial del Turisme*, una declaració que reafirma la necessitat de vetllar per un model de turisme que respecti i tingui cura de les comunitats autòctones, del patrimoni i del medi ambient; sense perdre de vista la importància d'un

disseny inclusiu que faci accessibles les activitats a totes les persones que hi vulguin participar.

- **L'aposta per una formació i posada en pràctica en l'àmbit digital d'un espai de difusió professionalitzador**, on estem aprenent a dinamitzar també en línia a través de l'[Instagram del cicle](#).

Aquest model educatiu, naturalment, va implicar la posada en marxa d'un nou paradigma de treball intern i que és el segon pilar d'aquells canvis que vam engegar, on es van desdibuixant a poc a poc les fronteres horàries i dels mòduls, per dur a terme activitats conjuntes. **Una visió holística de la titulació que entén l'Animació com un tot.**

La llista d'accions, activitats i propostes és llarga. Algunes només puntuals, segons les demandes i realitat de cada curs. Però no volem oblidar aquí la magnífica experiència que va significar la participació activa en la trobada internacional "Be Youth Worker Today" que es va fer a Barcelona el 2015; i la nostra implicació, aquests darrers cursos, en el projecte "JO+VE" (projecte comunitari de promoció de l'oci saludable del joves).

I sempre amb la satisfacció de veure, escoltar, col·laborar amb exalumnes formades al centre i que formen part d'aquelles organitzacions, amb qui mantenim un contacte estret a partir d'un **grup digital d'intercanvi d'informacions sobre feina i formació**. [Podeu conèixer alguns d'ells en aquestes entrevistes editades enguany.](#)

Tot plegat seria impossible sense un equip docent implicat, decidit, que creu en l'animació com a eina de transformació social, en permanent reciclatge professional i molts d'elles i d'ells participants actius en l'àmbit social, comunitari, cultural i associatiu de la ciutat.

Vint anys donen per a aquestes coses que us hem explicat i per a moltes més. I com que l'educació sempre és una fletxa del temps que va cap endavant, ens estem preparant per acollir la primera experiència de **formació DUAL** en equipaments d'animació i gestió cultural.

COMO CITAR ESTE ARTÍCULO: SORA, Jordi (coord.); ANDREU, Rosa; DÍAZ, Jorge; GALLIFA, Pilar; GINER, Eli (2021); Vint anys d'animació a l'institut Salvador Seguí.; en <http://quadernsanimacio.net> ; n° 34; Julio de 2021; ISSN: 1698-4404